

Secretariaat:

Antonio Vivaldistraat 2-8, 1083 GR Amsterdam

Postbus 7984, 1008 AD Amsterdam

T +31(0)20 301 02 35

F +31(0)20 301 03 02

rj@rjnet.nl

www.rjnet.nl

Werkplan 2018 – 2019

1. Inleiding

1.1. Doelstelling en rol

De Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ) is het uitvoerend orgaan van de Stichting voor de Jaarverslaggeving en heeft tot doel de kwaliteit van de externe verslaggeving, in het bijzonder van de jaarrekening, binnen Nederland door rechtspersonen en andere juridische entiteiten te bevorderen. Daartoe worden jaarlijks de RJ-bundels 'Richtlijnen voor de jaarverslaggeving' (hierna: Richtlijnen) gepubliceerd en, indien nodig, worden gedurende het jaar RJ-Uitingen gepubliceerd. Daarnaast brengt de RJ gevraagd en ongevraagd advies uit aan de overheid en andere regelgevende instanties, waaronder met name de International Accounting Standard Board (IASB) en de European Financial Reporting Advisory Group (EFRAG).

1.2. Uitvoering

De RJ kent drie primaire aandachtsvelden: 1) het volgen en beïnvloeden van ontwikkelingen in internationale verslaggeving (IFRS), 2) het ontwikkelen en onderhouden van een compleet en up-to-date stelsel van verslaggevingsregels (Richtlijnen) voor Nederlandse rechtspersonen en 3) het opstellen en onderhouden van aanvullende verslaggevingsregels (Richtlijnen) voor bijzondere bedrijfstakken. De RJ is eindverantwoordelijk voor de inhoud van Richtlijnen en commentaarbrieven aan de overheid en andere regelgevende instanties. De RJ steunt hierbij op de voorbereiding door de RJ-Staf, het RJ-secretariaat en de RJ-werkgroepen. Ook levert de RJ gevraagd of ongevraagd commentaar op (ontwerp)wetgeving, consultaties of adviesaanvragen van overheidsinstanties op het gebied van externe verslaggeving.

Dit werkplan geeft een overzicht van de onderwerpen waar de RJ, naar verwachting, in de periode 2018-2019 aan zal werken. Met het oog op de publicatie van de RJ-bundels in het midden van het jaar (september) is voor de uitvoering van de werkzaamheden in feite sprake van een gebroken boekjaar. Het werkplan sluit hierop aan maar kijkt waar mogelijk ook verder vooruit en richt zich op anderhalf jaar: de 2e helft van 2018 en 2019.

1.3. Strategie

De RJ stelt zich periodiek de vraag welke stappen nodig zijn om zo goed mogelijk bij te dragen aan de verbetering van de kwaliteit van de externe verslaggeving in Nederland. In dat kader is in 2017 een strategiedag gehouden waarin de missie van de RJ en de daaruit voortvloeiende strategie is bediscussieerd, dit is tijdens een aantal RJ vergaderingen nader gepreciseerd en geformuleerd. Ten aanzien van IFRS heeft de RJ het volgende beleid vastgesteld:

- De RJ streeft er naar relevante veranderingen in IFRS in de Richtlijnen te faciliteren, tenzij dat strijdig zou zijn met de Nederlandse wet, en voor zover dat bijdraagt aan goede verslaggeving door rechtspersonen die tot de doelgroep van de RJ behoren.
- Van faciliteren is sprake wanneer het mogelijk is met toepassing van wettelijke bepalingen/RJ een jaarrekening op te stellen die tevens voldoet aan IFRS (met de mogelijkheid dat aanvullende toelichtingen nodig zijn om volledig aan IFRS te voldoen).
- Bij de uitwerking van de facilitering wordt proportionaliteit in ogenschouw genomen, wat betekent dat de mate van detaillering en specificering recht doet aan de Nederlandse verslaggevingspraktijk.
- De RJ beoordeelt nieuwe en wijzigingen in bestaande IFRS in eerste instantie om te bepalen hoe facilitering vorm zal krijgen:

- 1) door aanpassing van de Richtlijnen naar de nieuwe IFRS systematiek waarbij de aanpassing niet zo ‘volledig/ gedetailleerd/voorschrijvend’ als IFRS behoeft te zijn (“IFRS light” i.v.m. proportionaliteit), of
- 2) door toevoeging van een optie die het mogelijk maakt de nieuwe IFRS systematiek of de bestaande RJ oplossing(en) toe te passen.

Bij de keuze uit de mogelijkheden ad 1 en 2 wordt terughoudendheid betracht ten aanzien van het toevoegen van nieuwe opties. De als gevolg van de tweede mogelijkheid gecreëerde opties (bijv. integrale verwijzing naar IFRS) worden periodiek (3 jaar na ingangsdatum) geëvalueerd op gebruik en om na te gaan of deze nog wenselijk zijn.

Zodra door de RJ besluitvorming heeft plaatsgevonden over de manier waarop met nieuwe (IFRS-) ontwikkelingen omgegaan zal worden, zal daarover direct op de RJ-website worden gecommuniceerd om de Nederlandse verslaggevingspraktijk daarover tijdig te informeren.

Het van kracht zijn of worden van IFRS 9 (Financial Instruments), IFRS 15 (Revenue Recognition), IFRS 16 (Leases), IFRS 17 (Insurance Contracts) alsmede het nieuwe IASB Conceptual Framework kenmerken aanzienlijke veranderingen in deze internationale verslaggevingsstandaarden. Na goedkeuring door de Europese Commissie zullen de nieuwe standaarden van toepassing zijn voor financiële verslaggeving van beursfondsen. Het gewijzigde Conceptual Framework zal door de IASB gebruikt worden bij de opstelling van nieuwe standaarden en behoeft geen expliciet goedkeuring van de Europese Commissie. Aan het RJ beleid ten aanzien van IFRS is in 2018 invulling gegeven door toevoeging van het nieuwe model van bijzondere waardevermindering van IFRS 9 aan Richtlijn 290 ‘*Financiële instrumenten*’ en is het toepassen van IFRS 16 toegestaan in Richtlijn 292 ‘*Leasing*’. Tevens is in 2018 discussie gevoerd over verwerking van het nieuwe omzetverantwoordingsmodel uit IFRS 15 in Richtlijn 270 ‘*De winst-en-verliesrekening*’ hetgeen in 2018-2019 zal worden voortgezet. De RJ zal zich laten informeren over de ontwikkelingen in de projecten ‘Insurance Contracts’ en ‘Primary Financial Statements’ om na te gaan of en hoe deze projecten aanleiding geven tot aanpassingen in de Richtlijnen. Zodra de besluitvorming afgerond is over deze en andere (IFRS-)ontwikkelingen wordt daarover op de RJ-website gecommuniceerd, om zodoende de Nederlandse verslaggevingspraktijk tijdig te informeren.

2. Werkzaamheden

2.1 Beïnvloeden van IFRS- en EU-ontwikkelingen: planning algemeen

Om zeker te stellen dat Nederlandse opvattingen over kwalitatief hoogwaardige verslaggeving ook internationaal bekend zijn, en dat de belangen van partijen bij de totstandkoming van internationale verslaggevingsregels worden betrokken, participeert de RJ in de consultatieprocessen van de IASB en EFRAG. De RJ levert, rechtstreeks of via EFRAG, commentaar op Discussion Papers, Exposure Drafts en andere “due process” documenten van de IASB en EFRAG. In aanvulling daarop zijn er ook diverse directe contacten met de IASB en EFRAG. De RJ participeert als lid in EFRAG en de RJ-voorzitter heeft een zetel in de EFRAG-Board. De RJ neemt ook deel aan de periodieke EFRAG vergaderingen van het Europese Consulting Forum of Standard Setters (CFSS), aan de jaarlijkse IASB World Standard Setters (WSS) meeting en aan bijeenkomsten van de International Federation of Accounting Standard Setters (IFASS). Tevens zijn RJ-leden actief in werkgroepen van de IASB en EFRAG.

In 2018-2019 zal de RJ ook betrokken blijven bij de EU-initiatieven op het gebied van externe verslaggeving, zoals de “Fitness check on the EU framework for public reporting by companies”.

2.2 Verslaggevingsregels voor Nederlandse rechtspersonen: planning RJ-staf

De Richtlijnen worden geactualiseerd indien en voor zover daarvoor aanleiding is, bijvoorbeeld vanwege nationale of internationale ontwikkelingen of op grond van ingediende commentaren op (ontwerp)Richtlijnen. Daarnaast wordt geprobeerd om nieuwe en/of wijzigingen in (ontwerp)Richtlijnen eenvoudiger en begrijpelijker te formuleren.

Voordat met een specifiek onderwerp of aanpassing wordt begonnen worden door de RJ-staf of de RJ-werkgroep, indien nodig, de hoofdlijnen van de (eventuele) aanpassingen aan de Raad voorgelegd. Dit bijvoorbeeld in de vorm van een educatieve sessie en/of een Point Outline (POL).

De RJ-staf heeft voor de periode 2018-2019 de volgende planning (in hoofdlijnen):

- Project opties in de Richtlijnen: in samenwerking met de AFM worden niet-wettelijke opties geëvalueerd in de Richtlijnen. Dit project is in 2016 gestart, waarbij in jaareditie 2016 en 2017 reeds een aantal opties zijn verwijderd of aangepast. Dit project zal in 2018-2019 wordt voortgezet;
- Verwerking van cryptocurrencies: naar verwachting zal in september 2018 een algemene beschouwing over de verwerking van cryptocurrencies in de jaarrekening worden gepubliceerd;
- Overzicht totaalresultaat (RJ 265): dit hoofdstuk zal worden geactualiseerd;
- Toepassing 'combinatie 3': analyse van bijzonderheden bij toepassing van 'combinatie 3' (geconsolideerde jaarrekening opgesteld op basis van IFRS en enkelvoudige jaarrekening opgesteld op basis van Titel 9 BW 2);
- Definitie fouten, fouterstel en materialiteit (RJ 150): analyse van bestaande begrippen en vergelijking met internationale standaarden (IFRS);
- Toelichtingen belastingen (RJ 272): analyse toereikendheid van de reeds van toepassing zijnde verplichte toelichtingen voor grote en middelgrote rechtspersonen;
- Stramien (RJ 930): analyse van het nieuwe IFRS Conceptual Framework (2018) en de impact hiervan op het Stramien (welke een vertaling betreft van het IASC Framework uit 1989);
- Overheveling specifieke begrippen naar de van toepassing zijnde hoofdstukken (RJ 940): sectorspecifieke begrippen en richtlijn specifieke begrippen uit RJ 940 'Begrippen' zullen worden overgeheveld naar de specifieke Richtlijn;
- Overgangsbepalingen: analyse van de overgangsbepalingen in de Richtlijnen;
- Het voorbereiden van commentaarbrieven aan de IASB en EFRAG. Op de agenda van de IASB zijn onder meer de volgende projecten vermeld voor het komende jaar: Costs Considered in Assessing whether a Contract is Onerous (Amendments to IAS 37), Definition of a Business (Amendments to IFRS 3), Disclosure Initiative - Definition of Material (Amendments to IAS 1 and IAS 8), Dynamic Risk Management en Primary Financial Statements.

2.3 Verslaggevingsregels voor sectoren en bijzondere bedrijfstakken: planning RJ-werkgroepen

Voor een aantal sectoren geeft de RJ specifieke Richtlijnen die een aanvulling zijn op de algemene verslaggevingsregels voor die bedrijfstak of sector. Vanwege de eigenheid van dergelijke sectoren, vaak met specifieke wetgeving naast of in aanvulling op Titel 9 Boek 2 BW, zijn deze Richtlijnen op sommige punten meer gedetailleerd of afwijkend van andere hoofdstukken in de Richtlijnen. Bij de totstandkoming en aanpassing van deze sectorspecifieke Richtlijnen wordt gebruik gemaakt van RJ-werkgroepen waarin deskundigen uit de sector zitting hebben, met daarbij ondersteuning van een lid van de RJ-Staf en soms van RJ-leden. In dit kader wordt bijvoorbeeld ook overlegd met de betrokken ministeries of (toezichthoudende) instanties. Ook voor deze sectorspecifieke Richtlijnen ligt de eindverantwoordelijkheid bij de RJ.

De ondergenoemde RJ-werkgroepen hebben voor de periode 2018-2019 de volgende werkplanning: Bij de werkgroep Banken is een belangrijk discussiepunt (het aantal) banken in Nederland die geen IFRS toepassen, maar (nog?) op basis van de Richtlijn 600 'Banken' rapporteren. De rol van en dynamiek tussen de toezichthouders (DNB en ECB) is in deze discussie van groot belang. De werkgroep Verzekeringsmaatschappijen zal zich in 2018-2019 voornamelijk richten op de mogelijke aanpassing van Richtlijn 605 'Verzekeringsmaatschappijen' als gevolg van de Europese endorsement van IFRS 17, waarbij de endorsement-discussie binnen EFRAG wordt gemonitord. In het najaar van 2018 zal een lid van de IASB bij de RJ een nadere toelichting geven over IFRS 17. Bij de werkgroep Toegelaten instellingen volkshuisvesting (Richtlijn 645) zal in 2018-2019 veel aandacht zijn voor het (toekomstige) waardebegrip 'beleidswaarde', waarover overleg plaats zal vinden met vertegenwoordigers van ministeries en toezichthouders (Autoriteit Wonen). De werkgroep Fondsenwervende Organisaties heeft in 2017-2018 Richtlijn 650 'Fondsenwervende Organisaties' herschreven en zal zich in 2018-2019 richten op onderhoud van de Richtlijn. De werkgroep Zorginstellingen heeft de Richtlijn 655 'Zorginstellingen' een aantal jaren geleden grondig is herzien, daardoor worden er in 2018-2019 geen grote veranderingen verwacht. De werkgroep Financiële Instrumenten heeft in 2018 aandacht gegeven aan IFRS 9 en zal in 2018-2019 de EFRAG projecten rond de verantwoordingen van waardeveranderingen van investeringen in aandelen van nabij volgen, dit mede vanwege eventuele aanpassingen in Richtlijn 290 'Financiële Instrumenten'. Daarnaast zal de werkgroep de commentaarbrieven met betrekking tot de Discussion Paper Financial Instruments with characteristics of equity voorbereiden. De werkgroep Leasing zal zich in 2018-2019 richten op het faciliteren van de toepassing van het nieuwe lease-accounting model van de IASB en op mogelijke aanpassingen inzake het identificeren van een overeenkomst als een leaseovereenkomst, het uitbreiden van in de toelichting te verstrekken informatie en bepalingen met betrekking tot sales and leaseback transacties. De werkgroep Bestuursverslag/Corporate Governance zal zich in 2018-2019 bezig houden de in 2018 ontwikkelde Richtlijn 405 'Verslag Raad van Commissarissen'. Daarnaast heeft deze werkgroep in 2018-2019 een tweetal grote projecten: i) verdere inbedding van niet-financiële informatie (NFI) en maatschappelijke verslaggeving (duurzaamheidsrapportage) en ii) nadere herstructurering van Richtlijn 400 'Bestuursverslag'. De werkgroep MKB zal zich in 2018-2019 bezig houden met de RJK-bundel (voor micro- en kleine rechtspersonen). Tevens is een werkgroep Internationale ontwikkelingen in 2018 opgericht. De werkgroep zal zich in 2018-2019 onder andere richten op EU-initiatieven op het gebied van externe verslaggeving (waaronder die genoemd in de "Fitness check on the EU framework for public reporting by companies").

2.4 Overige werkzaamheden: RJ-werkgroep NT (Ministerie van Economische Zaken en Klimaat)

De RJ voert sinds 2016, op verzoek van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK), werkzaamheden uit in het kader van het beoordelen van de Nederlandse taxonomie (NT) voor Extensible Business Reporting Language (XBRL) in relatie tot de Richtlijnen. Afspraken hierover zijn vastgelegd in een convenant tussen RJ en EZK. De NT is verplicht bij elektronische deponering van jaarrekeningen bij het handelsregister, zoals momenteel wettelijk is voorgeschreven voor kleine en middelgrote rechtspersonen. Hiertoe is door de RJ een werkgroep NT gevormd, waarin deskundigen zijn benoemd die gespecialiseerd zijn op dit gebied en actief zijn bij diverse accountantskantoren. Deze werkgroep wordt ondersteund door een klankbordgroep van RJ-leden. De activiteiten van de werkgroep NT worden gesubsidieerd door EZK en hebben uitsluitend betrekking op beoordeling van de NT in vergelijking met de inhoud van de RJ-bundel en de RJK-bundel. De werkzaamheden van de

leden van de werkgroep NT worden vergoed vanuit bovengenoemde EZK-subsidie, die los staat van de gewone begroting en taak van de RJ. De werkgroep NT rapporteert haar bevindingen aan de RJ, waarna deze worden verstrekt aan EZK. Het is vervolgens aan de voor de NT verantwoordelijke partij(en) om de beoordeelde NT-versie(s) aan te passen. In 2018-2019 zal de werkgroep NT zich verder richten op de beoordeling van en advisering over de kwaliteit van de NT. Er zijn tevens pilots gepland om de NT voor sectorspecifieke Richtlijnen (600-reeks), bijvoorbeeld bij woningcorporaties, zorginstellingen en onderwijsinstellingen te beoordelen.

2.5 Schematische Planning 2018 – 2019

Een overzicht van de voornaamste projecten die uit de hiervoor genoemde werkzaamheden voortvloeien is opgenomen in bijlage 1. De tijdsplanning is voor een deel mede afhankelijk van de momenten waarop verzoeken voor commentaar door de overheid, de IASB en/of EFRAG worden gepubliceerd en zal derhalve periodiek geactualiseerd worden.

3. Communicatie

De RJ hecht groot belang aan een goede communicatie en overleg met belanghebbenden en belangstellenden over ontwikkelingen op het gebied van financiële verslaggeving en aan een goede toegankelijkheid van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving. De website van de RJ is in het voorjaar van 2018 ingrijpend gemoderniseerd.

In het kader van communicatie zijn de volgende activiteiten van belang:

Bijeenkomsten	De RJ organiseert afhankelijk van nationale of internationale ontwikkelingen discussiebijeenkomsten over actuele onderwerpen. Dit kunnen onder meer ontwikkelingen in Nederland of EU op het gebied van financiële verslaggeving zijn, ontwikkelingen in IFRS en/of in de Richtlijnen zelf.	
Website	De RJ onderhoudt een eigen website waarin onderwerpen zoals informatie over de organisatie, RJ-Uitingen en nieuws items zijn opgenomen. In het voorjaar van 2018 is de website vernieuwd.	
Publiciteit / Media	Naast publicatie op de eigen website hecht de RJ ook belang aan publiciteit via andere media. Afhankelijk van ontwikkelingen zal de RJ deze media actief benaderen, onder meer bij de jaarlijkse publicatie van de RJ-bundel.	
Publicatie Richtlijnen en RJ-Uitingen	Jaarlijks wordt in september de nieuwe jaareditie van de RJ-bundel en RJK-bundel gepubliceerd. RJ-Uitingen worden, indien nodig, gedurende het jaar uitgebracht. Elke RJ-Uiting wordt op de RJ-website gepubliceerd.	
Digitale publicatie van de Richtlijnen	Naast publicatie van de bundel in boekvorm door Kluwer, zijn de Richtlijnen ook in digitale vorm via een Kluwer-abonnement (internettoegang) beschikbaar. Tevens is door Kluwer een RJ-app ontwikkeld voor de iPad.	

Er is in 2018 door de RJ gesproken met Kluwer over de wens van diverse belanghebbenden om te kunnen komen tot een Engelstalige uitgave (vertaling) van de RJ-bundel. De verwachting is dat dit in de loop van 2018-2019 door Kluwer, mogelijk in samenwerking met derden, gerealiseerd zal kunnen worden.

4. Overige contacten

In aanvulling op de hiervoor reeds beschreven contacten nodigt de RJ gasten uit voor een gedachtewisseling in een RJ-vergadering.

Waarnemers van de Ministeries van Veiligheid en Justitie en Financiën, de Autoriteit Financiële Markten, VNO-NCW/MKB-Nederland en NBA zijn aanwezig bij de vergaderingen van de RJ.

Met de Autoriteit Financiële Markten wordt bovendien periodiek overlegd over ontwikkelingen in externe verslaggeving en gemeenschappelijke belangen.

Bijlage 1

Overzicht van werkzaamheden 2018-2019

	2018					2019											
	aug	sep	okt	nov	dec	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
IASB Projects																	
DP Business Combinations under Common Control																	
ED Costs Considered in Assessing whether a Contract is Onerous (Amendments to IAS 37)																	
Definition of a Business (Amendments to IFRS 3)																	
Disclosure Initiative - Definition of Material (Amendments to IAS 1 and IAS 8)																	
Dynamic Risk Management (Core Model)																	
DP Financial Instruments with characteristics of equity																	
DP Goodwill and Impairment																	
DP or ED Primary Financial Statements																	
Property, Plant and Equipment: Proceeds before Intended Use (Amendments to IAS 16)																	
ED Taxation in Fair Value Measurements (Amendments to IAS 41)																	
ED Management Commentary (2020)																	
Next annual improvements cycle?																	
EFRAG Projects																	
Research project Measurement of Equity Interests																	
Research project Pension Plans																	
Research project Transfers other than Exchanges of Equal Value																	
RJ Projecten																	
Analyse overgangsbepalingen in de RJ																	
Analyse definitie fouten, foutenherstel en materialiteit (RJ 150)																	
Overzicht totaalresultaat (RJ 265)																	
Toelichtingen belastingen (RJ 272)																	
Opbrengstverantwoording onder RJ (RJ 290)																	
Leasing (RJ 292)																	
Algemene revisie RJ 400 Bestuursverslag																	
Niet-financiële informatie bestuursverslag (RJ 400)																	
Verzekeringen, mogelijke gevolgen nieuwe standaard IFRS 17 (RJ 605)																	
Analyse Handreiking maatschappelijk verantwoord ondernemen (RJ 920)																	
Analyse nieuw conceptual framework IASB op Stramien (RJ 930)																	
Definities/begrippen opnemen in (sector)specifieke hoofdstukken (RJ 940)																	
Project opties in Richtlijnen (in samenwerking met AFM)																	
Toepassing combinatie 3																	
Algemene beschouwing verwerking van cryptocurrencies in de jaarrekening																	
Nederlandse taxonomie XBRL (NT-13)																	